

S6E4. Aron Ralston: Det umulige valg

Det er den 26. april 2003. Det er en solrig og varm dag. Aron Ralston snører vandrestøvlerne og skruer op for Fish i walkmanen. Aron har planlagt en dag ud i Bluejohn Canyon i det sydøstlige Utah. Planen er, at han skal ud at klatre. Det er bare en dags-tur. Han er ingen GPS eller telefon med sig, og han har ikke fortalt nogen om sine planer. Han vandrer derudaf, nyder friheden, at han er alene i den storslåede natur, som han har gjort så mange gange før. Og så finder han den kløft, han vil klatre ned i. Peter, hvad synes du egentlig om den her historie?

Jeg synes, det er en spændende og fascinerende historie, fordi Aron er lige så gammel, som jeg er, født i samme år, lavede mange af de samme ting, som jeg gjorde, da han var i tyverne. Så på den måde har han en skæbnehistorie, som jeg kan identificere mig med.

Du lytter til Den Yderste Grænse. I den her sjette sæson dykker vi ned i de mest utrolige overlevelshistorier fra opdagelsesrejsende og eventyrere. Og med på tur i dag har vi dig, Peter Tranevig. Velkommen!

Tak skal du have!

Du er kommunikationschef i Det Danske Spejderkorps, klatrer, bjergbestiger, har stået bag Nordic Adventure Film Festival. Og som chefredaktør på outdoor-magasinet "Luk-sus" fulgte du i sin tid med interesse med i Aron Ralstons historie. Peter, hvem var Aron? Eller "var"? Hvem er han? Han lever jo stadigvæk.

Han lever jo, ja ja. Aron er lyslevende i dag. Jamen altså, Aron - på det tidspunkt hvor den her historie, som vi skal dykke ned i, den tager sin begyndelse - så er han en 26-årig maskiningeniør, der bor i Utah og tager på bjergbestigning, på klatring, mountainbike. Han adventure racer. Han arbejder for Intel Company. Han prøver hele tiden at balancere det med at have et job og det med at være ude i bjergene. Så han er en søgende sjæl. Han tager gerne på tur alene og også gerne med venner, men så skal det gerne være noget, de ikke rigtig har prøvet før. Så han er en bjergbestiger og en eventyrer.

Og så har han jo været i gang med et stort projekt, så vidt jeg husker det, siden han fyldte 20, som var det noget med, at han skulle klatre en masse toppe i Colorado?

Ja. Der er 59 toppe over 14.000 feet - sådan 4000 meter cirka - og der planlægger Aron at være den første til at bestige alle 59 toppe solo om vinteren. Og han beskriver sådan meget malende, at der er sådan nogle turbøger, når man kommer op for enden af vejen, og der er en park ranger, hvor man skriver sig ind og giver sig ind på tur. Og han føler sådan en indre glæde, når der er seks til otte måneder siden, at der har været nogle andre end ham.

Okay! Ha ha ha!

Så på den måde er han jo en mand, der opsøger sig selv og naturen og føler en indre lykke - måske ovenikøbet en ydre lykke - ved at være i naturen bare med ham selv.

Hvad vil han ude i Bluejohn Canyon? Nu har vi sat scenen her. Han skal ud at finde den her canyon, han skal klatre i. Hvad skal han derude?

Jamen, det er egentlig, fordi han arbejder på det tidspunkt i en outdoor-butik, hvor han har fået lidt ekstra fridage. Og han bor på det tidspunkt i Aspen og har stået på ski hele sæsonen. Det er april måned. Turisterne er ved at forsvinde fra området. Og han tænker, "Fedt! Fem dage, så kan jeg tage på eventyr. Uden rigtig at spørge nogen om lov så kan jeg bare pakke min røde pickup truck og køre afsted." Og så har han læst noget om, at de her canyon lands, som er det største ubeboede område i den del af USA, der er der ligesom nogle hulemalerierne, han er fascineret af og gerne vil ned at se. Så han planlægger ligesom bare on the go at cykle lidt ud, vandre lidt ned ad canyonen, køre lidt mountainbike, feste lidt sammen med nogle raftere ude i en eller anden canyon, hjem til sine roommates og feste og så på arbejde. Så det er sådan fem dage, hvor han bare sådan lidt joy rider den derudaf. Det er ikke noget vildt. Han har ikke trænet til det her. Det er noget, han bare gør, fordi han synes, det er fedt.

Og du siger det her med, at han ofte var alene? Ved du, ved nogen, hvorfor han godt kunne lide det?

Altså, han beskriver det selv som en slags meditation. Altså, at det er dér, at han ligesom føler sig fri. Han tager jo også den beslutning... Han har et utroligt vellønnet job i Intel, en chipproducent, hvor han har masser af gode kollegaer og en dygtig til sit job og alt muligt. Men et års tid før den historie, som vi skal dykke ned i, finder sted, der beslutter han sig simpelthen for at sige til sin chef, "Ja, jeg skal ikke arbejde mere." Og der er jo mange af hans kollegaer, der tænker, "Har du noget andet job?" Nej, det har han ikke. Han vil bare gerne ud i naturen og bestige nogle bjerge og bumse lidt rundt og arbejde lidt i en outdoor-butik og bare hænge ud med nogle venner. Det er fint nok. Det syntes man på det tidspunkt i starten af nullerne i USA er rimeligt skørt. I dag, når vi snakker 2021 og hjemmearbejde og realisering af os selv, så er der måske flere, der ville tænke, "Nå, det lyder da meget fornuftigt. Jeg kunne også flytte til Møn eller sådan noget." Men på det tidspunkt er det rimelig radikalt bare at sige, "Jeg er 26 år. Jeg er maskiningeniør. Jeg gider ikke arbejde mere."

Og så er han på vej ned ad den her canyon, Peter. Hvad sker der?

Jamen altså, som sagt har han jo taget sin mountainbike det første stykke, og så har den ligesom pakket en let rygsæk med lidt klatreudstyr, en klatresele og noget ren og sådan det mest nødvendige. Lidt mad og lidt vand. Og så skal han ligesom, når han går inde i denne canyon, som ligesom er sådan en slugt... Den starter jo med at være 50-60 meter bred. Og han kommer ind igennem det her landskab, og så på et tidspunkt skal han ligesom ned igennem en lidt tyndere slugt. Og der klatrer han sådan ligesom ned. Man kan leve det, der hedder chimneying, som er sådan en form for... Hvis man forestiller sig, at man er skorstensfejer, og man ligesom skal gå op inde i en skorsten, så kan man ligesom stemme ryggen...

Det hedder det simpelthen?

Ja, man kan simpelthen stemme på ryggen sådan op mod den ene side og fødderne på den anden side. Og så kan man ligesom bruge friktionen mellem ryggen og ens... jeg tror, han har sådan nogle slidte kondisko på, men fine nok til det her... så man ligesom sådan styrer det her, når han går nedad. Og det er sådan set fint nok og langt inden for de evner, han har for at klatre. Det er ikke supersvært på nogen måde. Det er klart, at selvfølgelig er det ikke første gang, han er ude at klatre, men han er jo ikke en eller anden verdensmester i klatring eller sådan. Altså, han er en god, stabil klatrer. Og han går

så nedad. Før han går nedad, faktisk, så er det eneste farlige, han sådan rigtig tror, der er derude, der er faktisk sådan nogle huller, hvor der kan være slanger. Så han lyser ind i dem for lige at tjekke, at der er ikke nogen slanger. Det er der så heldigvis ikke. Og så begiver han sig ellers dernedad. Og så har han godt lagt mærke til, at der er sådan en stor sten, der ligesom sidder lidt i klemme. Og han kommer ned til den, og han stiller sig på den. Og den giver sig lidt, men ikke sådan supermeget. Han hopper lidt på den og tænker, "Den er god nok, den her." Og der er cirka to-tre meter ned til bunden af den her slugt.

Der er han på vej ned gennem denne her er slugt eller kløft?

Yes! Og så vælger han at lægge sig ned på maven på den dér sten og så ligesom sådan skubbe sig ud over stenen. Og så vælger han at sige, "Okay, fint nok. Jeg tager et to en halv meters fald, og så lander jeg på benene. Det er fint nok. Det er sådan en sandbund, og det skal nok blive fint." Og da han så gør det, så beskriver han, at det hele bliver sådan lidt slowmotionagtigt, fordi han så kan se, at denne her ret store sten, som er på størrelse med et traktordæk, at den begynder at rykke sig. Og han tænker sådan instinktivt, "Den skal ikke ramme mit hoved. Han har en kasket på, men han har ikke nogen hjelm på, så han tænker, "Det er bad for business, hvis den rammer mit hoved." Så ret naturligt tager han armene op for ligesom at skærme sit hoved. Og så ryger han ligesom nedad i samme hastighed som den her sten. Og så lander han nede i bunden af den her slugt, og der bliver stille. Og han kan ligesom mærke, at sin højre arm sidder ualmindeligt godt fast imellem klippevæggen og den her sten. Og så bliver der stille.

Er han ved bevidsthed, da han lander?

Han er ved fuld bevidsthed. Og det er klart, han beskriver det som at han har en halv time, hvor han er i en form for adrenalin-rage-chok, hvor han foretager sig alle mulige ting, som er lidt uovervejede. Man skal forestille sig en klatrende maskiningeniør, meget logisk tænkende, planer for alting. Det her er absolut uden for planen.

Og der er ikke umiddelbart nogen løsning på, hvordan fanden han kommer væk.

Det er der ikke. Så han bruger en halv time på at stå og bande og råbe og skribe af den dér sten og bande af sig selv.

Han står på jorden?

Ja, han står på jorden, og højre arm er klemt inde mellem væggen og den her sten. Uhjælpeligt. Den sidder helt fast. Og han kigger op, og han kan ligesom se, at der er dele af hans hud og hår, som sidder langs den væg, hvor stenen har skrabet af.

Nej, nej, nej.

Men umiddelbart undrer han sig lidt over, hvorfor der ikke er noget blod, jo. Men det er simpelthen, fordi der ikke rigtig er gået hul på hånden. Helt op til håndleddet sidder den ligesom fast, den her skide sten, som han jo forbander langt væk.

Hvad laver han af fejl, Peter? Indledningsvis siger jeg også, han er taget af sted på tur uden en telefon. Det er jo sådan en indlysende... Nu ved jeg ikke, mobiltelefon i 2003...?

Slet ikke ude i det der område og nede i en slugt.

Ville den overhovedet virke?

Nej, det tror jeg ikke på, den ville.

Er det en fejl, at han ikke har fortalt nogen folk, præcist hvor han skulle hen.

Altså han er jo, som jeg også kort har sagt, det, man kalder en systematisk mand. Så normalt er han fuldt med på at lægge en meget udførlig turbeskrivelse til sine venner, med hvor tager han hen, hvad er hans planer, og hvornår forventer han, han er tilbage osv. Det er helt standard for ham. Og det gør han ikke, fordi det på en eller anden måde er sådan lidt et eventyr. Jeg tror dårligt, han vil kalde det et eventyr på det tidspunkt. Altså, det er bare et joy ride. Der er nogle dage, hvor han lige skal noget fedt, og han skal bare ud på tur, og det er langt inden for komfortzonen af, hvad det er, han laver. Så det er vel at betragte, som mange danskere ville sige, "Jeg går en tur i Gribskov." Behøver jeg at lægge en udførlig...

Behøver jeg, fortælle naboen, hvornår jeg er hjemme?

Ja, præcis. Og det føler han jo ikke, han gør. Og da ulykken indtræffer, er det klart, så forbander han sig selv jo langt væk over, at han ikke har lagt en seddel hos sin roommate, som han har. Han har også en chef, han arbejder for. Han har selv arbejdet i Mountain Rescue i tre år.

Okay, han burde kende...

Ja, ja, han kender fuldstændig, hvad det er, man skal gøre. Men han er på tur i sin egen boble og tænker bare, "Det er fint nok. Jeg skal bare lige igennem det her, og så skal jeg videre." Og han møder jo også tilfældigt et par kvindelig hikere undervejs, som han snakker lidt med, inden han kommer til at stå nede i den her satans slugt. Og de aftaler sådan set at mødes til en bajer om aftenen og så videre. Det er ikke nogen, han kender. Så på den måde er det meget... Det er lige et par timer, før der skal drikkes en kold pint.

Og så ved vi ikke, om de måske sidder og tænker, "Hvor blev han af, ham den unge fyr, vi mødte tidligere på dagen, der virkede som en flink fyr? Han gad alligevel ikke mødes med os. Han ville gerne være alene." Nu står han dernede, Peter. Gode råd er dyre. Ved du, ved vi, hvad er det første, han gør?

Jamen altså, han tænker, at der er tre muligheder. Efter at have stået en halv time og råbt ad den dér sten, så tænker han, "Enten skal jeg hakke stenen væk, så meget at jeg kan få min hånd ud, eller også skal jeg løfte stenen væk, eller også skal jeg skære min arm af. Det kommer han ret hurtigt frem til. Han kommer også ret hurtigt frem til, at det der med at skære sin arm af, det synes han ikke er den bedste løsning, lige umiddelbart.

Det er fair nok, den venter man lige med.

Ja, så tænker han, "Jeg undersøger lige de to andre." Og den løsning med at løfte stenen, det har han ikke helt gennemskuet, hvordan han skal gøre. Han har en Leatherman, sådan et lille værktøj med en tang og et par knive og en fil. Så han rigger ligesom til med at gå i gang med at prøve at hakke løs. Han står jo nede på bunden, men han

står jo med en arm siddende fast. Og hvis man har prøvet at stå op i mange timer, så finder man også ud af, at det gør rigtig nas at stå op i mange timer. Så han er også nødt til at prøve at finde en eller anden form for komfort i den utroligt udelige situation, han står i. Så det er også med at prøve at bruge sin klatresele til ligesom at sidde i den. Men hvis man har prøvet at sidde i sådan en klatresele - det holder heller ikke i længden. Det afskærer ligesom blodet til benene og sådan. Så det er jo hele tiden også en kamp med at prøve at være sådan lidt komfortabel i det dér. Men altså, han går i gang med at prøve at hakke i den dér sten.

Og hvordan går det?

Altså, ikke supergodt. Lad os bare sige det sådan. Han har sådan nogle mood swings, hvor til tider så går det okay. Han har ligesom to knive, og han laver ret hurtigt en plan om, at den store kniv er til at hakke i stenen, og den lille kniv gemmer han til, hvis han skulle amputere sin arm. Så han har allerede sådan en eller anden form for plan om, hvad han bruger sine tools til. Og han finder også ligesom ud af, at der er to typer af sten. Der er den store sten, hvor hans arm sidder fast, og så er der klippevæggen. Og klippevæggen er muligvis lidt blødere. Han er jo en belæst type. Han ved mange ting, og han analyserer meget. Og det her er en af de ting, han sådan filosoferer en del over: Hvor er det, han ligesom skal gå i gang med det her? Og så hakker han løs. Hakke, hakke, hakke.

Man skulle tro, det var i desperation, men der er alligevel en eller anden form for logik.

Det er meget kontrolleret. Altså, nu er der jo ikke andre end ham selv, der har været dernede, så det er jo selvfølgelig også hans beskrivelser af det. Det kan være, det har været mere desperat. Det skal jeg ikke kunne sige. Men det er meget kontrolleret i hans beskrivelse af, hvordan han gør det. Første gang, han går i gang, tror jeg, han bruger tre-fire timer på bare at hakke løs med den dér.

Så han forsøger at hakke, Peter, ind i klippen for at kunne ligesom arbejde sig rundt om sin egen arm. Og hvordan går det så?

Jamen, efter et par timer får han sådan lige en optur over, at det rent faktisk lykkes ham at få noget af det dér klippe væk. Ikke meget. Vi snakker et par centimeter eller sådan

noget, ikke? Og altså, hvis man har set en klippe, så er et par centimeter jo ikke meget. Så han finder også ud af, at det er noget af et projekt, hvis han skal hakke det her ud. Men omvendt så er det det, han kan gøre noget ved. Det er, at han har en arm fri, og han kan hakke noget. Så på en eller måde er det jo også en form for mental hygiejne for ham ligesom at have en handlekraft. Fordi det er jo så den fjerde ting: Han håber jo også lidt på, at der er nogen, der skulle komme og finde ham. Men han ved også godt, at det muligvis er et meget spinkelt håb. For som sagt er der ingen der ved, hvor han er henne. Det er et utroligt uvejsomt terræn, han er i. Det er på kanten af en weekend. Han er på vej ind i en uge, hvor der ikke er ret mange, der vælter rundt ude i det område. Så han ved jo godt, at det er et meget, meget spinkelt håb.

Der går noget tid, før folk begynder at lede.

Ja, det gør der.

Peter, fortæl... Så vidt jeg husker, så har han jo et kamera med, som faktisk kommer til at være ret vigtigt for ham, og som han også bruger til forskellige ting.

Ja. Udover det dér klatreudstyr, som han har og bruger, så har han nogle ting i hans rygsæk, som jo viser sig at være livsforlængende. Det er et kamera og et videokamera og noget mad og noget vand. Og det her videokamera bruger han til at filme sig selv og sin frustration og på en eller anden måde efterlade en eller anden form for memo. I første omgang sådan lidt, at hvis der nogen, der skulle finde ham, så hedder han Aron Ralston, og han er født dér og dér. Og i stigende grad som en eller anden form for ven i nøden eller skrifttestol så bliver det én han kan snakke med i mangel af bedre, fordi der ikke så mange andre. Udover nogle myg, der generer ham ved aftenstide, så er han ligesom alene ude i den her skide ørken.

Og vi vender tilbage til, hvad han egentlig kommer til at bruge den her skrifttestol til, Peter. Du er dér, hvor jeg gerne ville have, du skulle være, fordi vi har jo lyd på... Vi har simpelthen fundet - det er takket være dig, at vi har fundet denne her scene, hvor han optager sig selv og siger farvel. Og det gør han, så vidt jeg husker, efter et døgn, efter 24 timer. Og det er ikke 100 procent tydeligt, så jeg læser lige op, hvad det egentlig er, han siger i det klip, vi skal høre lige om lidt. Aron siger til kameraet:

"Klokken er 15.05 søndag formiddag. Jeg har nu siddet fast i Bluejohn Canyon i 24 ti-

mer. Mine forældre er Donna og Larry Ralston, Englewood, Colorado. Den, der finder dette, bedes gøre alt for at overbringe det til dem. Det vil jeg sætte stor pris på." Det er barske løjer.

Det er helt vildt barsk, jo.

Det er sindssygt.

Og det er jo også det, der på mange måder gør den her historie fascinerende. Det er jo, at det er jo et indblik i et menneskes desperate kamp for at overleve. Fordi til trods for at Aron jo opsøger ensomheden, så er han jo ikke et ensomt menneske. Altså, han har jo masser af venner og familie og tro på fremtiden. Så det er jo ikke sådan, at han søger væk fra civilisationen. Han er jo en del af den, men befinder sig bare godt i sit eget selskab. Og det finder han jo ud af. Lige pludselig står han jo i en fælde, han ikke kan komme ud af, med tankerne, der myldrer af sted om, hvad det er, at han egentlig foretager sig, og hvorfor han egentlig gør det. Og det gør han jo på en eller anden måde i tilpas langt nok tid til, at han har tid til virkelig at sætte sit liv i perspektiv.

Prøv at komme med nogle eksempler på, hvad han tænker, og hvad han siger.

Jamen altså, han tager jo afsked med sig selv og siger til sin familie, at han elsker dem. Han får jo også fortalt sin mor og far, at han holder utroligt meget af dem, og at han ikke nødvendigvis har været der så meget for dem, fordi han jo har søgt sin egen lykke i en eller anden udstrækning. På dette tidspunkt i midt tyverne har han bare fuld fart på sin egen lykke. Og han har en søster, han holder utroligt meget af, som han ikke har set i et stykke tid. Så jeg tror, familiemennesket Aron vækkes til live i en helt anden grad, end han selv havde tænkt over. Det var ikke for at være familiemenneske, han sagde op hos Intel. Det var jo for at være bjergmand. Men her midt i bjergets fælde så finder han ud af, at måske er der i virkeligheden noget, der betyder endnu mere end den frihed, han søger i bjergene.

Og så fristes jeg til at sige, at heldigvis da som ung tyveårig tænker han bare på sig selv og vil bare derudaf og få de oplevelser. Men nu bliver han tvunget til at se sig selv udefra. Bebrejder han sig selv? Synes han selv, at han er en egoist? Er det sådan nogle ting?

Ja, jeg ved ikke, om han bebrejder sig selv at være en egoist. Men jeg tror måske bare mere, at det, han er drevet af, bliver sat i perspektiv. Jeg tror ikke, han på den måde sådan slår sig selv i hovedet om, at han har været...

"Var det det værd?" Er det sådan nogle spørgsmål?

Nej, det er han jo også meget eksplicit om senere i livet, at det her er sådan set det hele værd. Og det tror jeg også, at det går meget igen. Det er jo en tidstypisk ting her i starten af 00'erne. Der er jo mange unge mænd og kvinder, der søger en eller anden form for eventyrlighed i naturen. Og det er de færreste, til trods for at de har haft close calls med døden, der på den måde fortryder de oplevelser, som de kommer ud fra. Det er klart, der er nogen, der ultimativt dør. Det er svært at spørge dem, om de har fortrudt. Men ja...

Du har selv kaldt det her et mikroeventyr. Nu synes jeg, det er ret fint og interessant at tænke på, Peter, at mange af disse fantastisk store og kendte ekspeditioner - kendte og ukendte - vi har haft med her i Den Yderste Grænse er jo sådan nogle årelange planlægninger og årelange ekspeditioner. Så sker der noget her i 90'erne og 00'erne. En bevægelse du selv følger meget, og en af dem, der måske også kendetegner dig herhjemme med de projekter, du har haft. Du har kaldt det demokratiseringen af eventyret.

Helt klart. På den helt store klinge kan man jo sige, at det er frugten af velfærdsudviklingen i vores samfund, at vi simpelthen op gennem 60'erne, 70'erne og 80'erne bliver så rige i vores samfund, at man kan tillade sig at tage fri fra arbejde og tage ud på noget, der er så unyttigt som at gå på opdagelse i fjelde og bjerge og oceaner osv., hvor man jo ikke kan dyrke noget, og man kan heller ikke finde så mange livspartnere. Man finder sig selv og nogle venner. Så på den måde er det jo på mange måder et meget naturstridigt sted at opholde sig. Men som jo også har en kæmpe fascination.

Meget lidt mad og ikke så mange kvinder.

Nej, meget, meget få damer. Så det er jo virkelig ikke noget særligt kløgtigt sted at opholde sig. Men det er jo på anden måde jo også et terræn, hvor man kan mærke livet. Livet bliver på en eller anden måde kondenseret. Det er et meget simpelt liv. Man skal

ikke forholde sig til så mange ting. Altså, man skal stå op - nogle gange meget tidligt om morgenen og natten - gøre sine ting, være fysisk, opnå lykkestunder sammen med venner, komme ned igen, drikke et glas vin, fejre livet, og sådan kan man jo på en eller anden måde fortsætte den cyklus. Og det er jo et berusende og simpelt liv, og det koster jo ikke ret mange penge. Det er jo på det her tidspunkt, at der kommer skibumser og bjergbumser og dirtbags. Det er noget, man kender tilbage fra 60'erne 70'erne i USA, hvor der er unge mænd, der ligesom bare melder sig lidt ud af samfundet. Men den bevægelse er jo ikke... Det er jo en meget, meget niche kliché af få mænd. Der var ikke særligt mange damer, der gjorde det. Men på det her tidspunkt bliver det bliver noget, der bliver tilgængeligt for flere. Der er også noget udstyr, som simpelthen bliver bedre. Altså, så man kan opholde sig i bjergene. Man behøver ikke at opfinde sine egne plastikstøvler for at tage i bjergene. Man kan gå ned i en butik om hjørnet og købe sig udstyr til at bestige Mount Everest, hvis det er det, man vil. Det kunne man ikke i 70'erne. Så på den måde sker der jo en demokratisering af det at komme ud i naturen. Der er også en udvikling af masse rejsebureauer og outfitters, der tilbyder de her ydelser med at komme ud i naturen. Så på den måde bliver det jo en hyldevare i en eller anden forstand at komme ud. Og det er også dét, der giver store spændinger i det her miljø, der dyrker friluftslivet. Der er dem, som er ligesom bjerg-Taliban, som ligesom holder fast i, at det skal gøres på bestemte måder. Og så kommer der...

Ha ha! Det udtryk havde jeg ikke hørt før!

... Så kommer der weekendkrigerne, som bare kommer og ikke spørger så meget om lov, men bare har lyst til at gøre ting. Og bjerg-Taliban var ikke altid så glade for, at der kom nogle weekendkrigere og ikke havde haft de rette meritter og sådan.

Den har ikke gjort dig fortjent til...

Nej, præcis. Du har ikke gået den lange, slagne vej og selv smedet dine karabiner og sådan noget. Det var der jo helt klart nogle ting omkring. Men altså, på den måde er Aron jo en eksponent for en livsstil, som blev meget bred. Om det så var inden for surf, eller for ski, eller for klatring eller for bjergbestigning, så var det ligesom en eller anden form for pilgrimsfærd, som mange unge mænd og kvinder gjorde på det tidspunkt.

Jeg kan huske, jeg læste jo også bogen, dengang den kom ud, Peter. Og det, der fascinerede mig, var så meget, at det også var denne her historie, der kunne være sket for dig og mig.

Ja.

Og han tager jo faktisk afsted - og det er måske også derfor, han formentlig ikke fortæller nogen om det, som du selv sagde: Fordi han bare skal ud på tur. Og så sker det her. Altså noget, der er så sindssygt. Tilbage til Aron. Nu er der gået en dag eller to. Er de begyndt at lede efter ham?

Nej, altså Aron tænker meget over, hvem der kunne tænkes at savne ham, og hvornår det ligesom kan blive en ting, at der kan blive sat en eftersøgning i gang. Han ved, at mandag aften skal han være til en fest hos sin roommate. Og der ved han, at der er der nok nogle folk, der vil tænke over, at han ikke er der. Men det er der jo noget tid til. Så han sådan tror og håber lidt på, at der måske er nogen... Måske har han købt nogle ting på noget credit card et eller andet, der kan gøre, at i hvert fald når de engang begynder at lede efter ham, at de så har nogle spor at gå efter. Men det har han ikke. Han har købt kontant. Så der er faktisk ikke rigtig nogen spor, der gør noget. Men det er klart det her mandag aften. Der er jo de her to kvinder, som jeg nævnte tidligere, som han møder. De synes, han er lidt spændende, tror jeg, men de tænker bare, "Ja, okay. Whatever. Han dukkede ikke op. Det var en gut, vi mødte og gik med en time." Det spiller ikke nogen større rolle. De sætter ligesom ikke rigtigt noget eftersøgning i gang. Mandag aften synes hans venner, det er ret mærkeligt, han ikke kommer. Og de tager kontakt til politiet og siger, "Hey, vi mangler vores ven." Politiet siger, "Okay, cool nok. Hvad har I på ham?" Ikke ret meget. De har en forkert nummerplade og muligvis en bilfarve. Altså, de har faktisk ikke rigtig noget. Og de aner ikke, hvor han er henne. Så det er faktisk først i løbet af tirsdagen og onsdagen, at eftersøgningen for alvor får fart, fordi hans arbejdsgiver i den her udstyrsbutik begynder at være lidt mere systematisk.

Hvad har han med sig? Du sagde, han havde en lille taske, hvor han havde et reb, og han har også det dér kamera. Hvad har han af vand og mad?

Han har cirka halvanden liter vand, og han har to tørre burritos og et par kagekrummer. That's it.

Men i en kløft i Colorado i april, der må jo være halvvarmt. Og hvor meget vand er der tilbage?

Han regner jo selv med, at man cirka skal bruge en gallon vand, det er cirka to en halv liter, per døgn for at overleve ude i denne her ørken. Og han har halvanden liter. Det er jo lørdag.

Ja, nu er der gået to-tre dage.

Ja. Og han har selv regnet sig frem til, at mandag aften er han nok færdig. Altså, det er også derfor, han begynder at indspille de her afskedsvideoer osv., fordi han er godt klar over, at det her holder ikke ved længe. Så han begynder at rationere sit vand. Han er helt desperat efter en halv time-time nede i kløften, efter han er lander der. Der drikker han løs af vandet. Og det er dér, han finder ud af, at det går ikke. Altså, han bliver simpelthen nødt til at lave en minutløs plan for, hvordan han skal drikke det her vand.

Men timeglasset løber jo stille og roligt ud, Peter. Og hvornår begynder han at få ideen om, at der måske kun er et valg?

Jamen altså, han har jo ret tidligt ideen om, at det nok er en mulighed eller en løsning...

En sidste løsning.

...at begynde at skære i den her arm. Men han begynder sådan ret tidligt i de første dage at lege lidt med tanken og begynder også at skære lidt i sig selv for at se, kan det overhovedet noget? Og han bliver faktisk lidt deprimeret af det, fordi det viser sig, at de dér tools, han har, de er virkelig ikke særligt gode til at skære i hans hud. Så han får primært sådan lidt røde mærker og nedtur over, at han ikke rigtig kan amputere sin arm. Så på den måde kan han slet ikke forestille sig, hvordan han kan skære det helt store.

Er det med den kniv, han allerede har været i gang med på stenen?

Ja, og så har han så en lille kniv, som er lidt skarpere. Men selv den har ikke stort held med at komme i gang. Og han mister lidt modet, fordi den skal også igennem knogler,

og det tænker han, "Hvordan fanden skal den nogensinde kunne komme igennem de her knogler?" Så på den måde er han ikke synderligt optimistisk omkring at skulle amputere sin egen hånd.

Man kunne forestille sig, at man selvfølgelig både bliver desperat, Peter, men at man også blev religiøs eller begyndte at tænke over, "Hvad skal der ske med mig, når jeg dør?" Nok mere, når jeg dør, end hvis jeg dør. Skriver han noget om det? Fortæller han noget om det?

Jeg kender jo ikke Aron på den måde, men jeg tror, han er vel en average kristen type i USA uden at være været det helt store. Så han taler da med Gud et par gange. Jeg tror også, han synes, at Gud efterlader ham sådan lidt på en isflage. Så på den måde er han ikke sådan superkristen, men der er jo også en del af en større spiritualitet eller det der med naturen og at føle sig forpligtet og forbundet til naturen, som fylder for ham. Men det er klart, at han har nogle tanker om, hvis der ligesom var en højere magt, der kunne lytte til ham, tror jeg i første omgang. Lidt ligesom han bruger sit videokamera som skriftestol, så tror jeg også, at hans tanker mod Gud i høj grad er en eller anden form for mental rejse, mere end det er, at han rent faktisk har en eller anden stor tro på, at der skulle komme et eller andet mirakel, ikke?

Peter, en af de scener, jeg husker allerbedst fra bogen, det er en scene, hvor han hallucinerer og ligesom ser sig selv i fremtiden. Kan du huske den?

Ja, det kan jeg godt.

Er vi der nu sådan cirka?

Nej, ikke helt. Jeg vil sige, at der er et par trin inden, hvor han jo begynder at være meget sparsom på vand. Det har han jo godt blik for, at det er jo ligesom hans redning. Det er jo også ret tørt at spise de dér burritos uden vand. Han står jo og får sand ind i munden og så videre. Så han begynder jo at opsamle sin egen urin nok for ligesom at forlænge det væske, han har, han kan indtage.

Og hvordan gør han det?

Jamen altså, han starter jo på andendagen, tror jeg. Så finder han ud af lige pludselig, at han skal tisse. Og det undrer ham noget. Han tænker, "Jeg står her i ørkenen. Jeg har ikke rigtig noget vand." Normalt, når man er dehydreret, kender man jo godt fra sig selv, så er det jo ikke, fordi man har supermeget tissetrang. Men han skal virkelig tisse. Så han får ligesom bikset sele og tøj af og tisser løs der. Og så er det sådan, at efter han har gjort det, så forbander han sig selv og tænker, "Det er jo væske, jeg bare har tabt. Hvorfor sparede jeg det ikke? Der er måske et døgn, der er røget dér." Og så begynder han at opsamle sin urin i sådan en drikkeblære, han har. Og det er sådan noget morgenurin, ikke? Det er virkelig sådan noget besk, gult noget. Jeg tror, han sammenligner det med bunden af sådan en ufiltreret øl. Hvis man kender det. Så vi er der. Og det er salt. Det er noget besk shit, han samler op der. Så det er på ingen måde appetitligt. Så han laver sådan en plan med at drikke noget urin, og så har lidt vand tilbage, og det skifter han så imellem. Han har også nogle uheld undervejs, hvor han taber vand og forbander sig selv og har indre dialoger om, hvor uduelig han er.

Man kan bare se, at han står fastlåst dér, og hvis han taber noget, der ligesom er uden for rækkevidde og kan se det eller sådan... helt låst.

Ja, helt låst.

Peter, hvor er vi nu? Er han gået i gang med at skære mere i sig selv?

Nej, før han gør det, så begynder han jo... Han er jo som sagt klatrer og har været en del af sådan en Mountain Rescue, så han ved noget om sådan noget udveksling, altså hvordan man kan lave et system, så man ligesom kan gange sin egen kraft op ved ligesom at køre reb frem og tilbage. Så kan man ligesom løfte sin egen vægt eller mere. Det går han ligesom i gang med. Han finder en feature på væggen, der ligesom kan lave et ankersystem. Og det bruger han en del tid og kræfter på at rigge til, og det lykkes også for ham, og det holder ham også beskæftiget. Men det rykker ikke noget som helst. Og da han ligesom hverken kan det eller hakke med en kniv, så er det jo tilbage til udgangspunktet om at skære sin hånd af. Det er den eneste mulighed, han har. Og her hen ad tirsdag lige før det her drømmesyn, han får, der har han jo sådan set accepteret, at det er det.

Fortæl om drømmesyntet.

Han har et syn, hvor en lille dreng kommer løbende hen imod ham. En treårig knægt i en rød trøje løber grinende hen imod ham, og han tager imod ham med sin venstre arm, og han kan ligesom godt se, at han mangler det nederste af sin højre arm. Han løfter ham op på sin skulder, og han griner, og han føler sig lykkelig. I denne her søvnmandgeldis, han render rundt med nede i tankerne, der kan han ligesom forestille sig, at han har et barn, og det er ægte. Det er hans barn. Og han kan ligesom se, at han er sluppet fri. Hans arm er ikke længere, men han er glad. Og så vågner han ligesom fra dette drømmesyn og har en klarhed om, at nu skal han fri. Han får mobiliseret de sidste kræfter. På det her tidspunkt har han jo stået en fem dages tid nede i denne her fordømte slugt og har jo ikke rigtig spist eller drukket noget nævneværdigt. Og så får han et raserianfald.

Han får et raserianfald efter det her syn?

Efter det her syn tager han konkret sin kniv frem og ligesom skærer hul på sin tommeltot og kan se, at den er begyndt at forrådnede.

Tommelfingeren stikker op?

Ja, den sidder ligesom inde, så han ligesom kan få stukket en kniv ind i den. Og det lugter ad helvede til, fordi forrådnelsen er gået i gang. Og det sætter ligesom en proces i gang i ham, der ligesom gør, at hånden ikke længere er hans. Altså, nu kan han for alvor sige, at nu skal den dér skide hånd fucking bare af. Så han går bare i gang med at rive frem og tilbage og stå og råbe ad stenen og sådan et fuldstændig raserianfald. Og midt i det dér raserianfald kan han pludselig se, at han jo kan få sin arm over en position, hvor han kan brække knoglen. Og det gør ham helt høj. Det er jo helt mærkeligt at tænke på, ikke? At noget, der er naturstridigt. Altså, vores krop er jo fuldstændig indrettet til at undgå al self harm. Og han har jo også været helt bevidst om, at selvmord er ikke en option for ham. Det vil han ikke.

Så det har han tænkt på?

Det har han tænkt på. Det har han lagt ned. Det kommer ikke til at ske. Så dø af dehydrering eller whatever. Men selvmord, det kommer han ikke til. Men så finder han ud af, at han ved kropsvægten ligesom kan brække sin egen arm. Og det gør ham helt høj.

Han har en løsning nu.

Han har en løsning. Han har løsningen. Det eneste han - metodisk som han er - bebrejder sig kortvarigt, det er, at han ikke har fundet på det noget før. Men han går så i gang med ligesom at lægge al vægt, hoppe alt det han kan og lægge vægten på. Og så lige pludselig, "Bang!" så snapper den første knogle. Der er ligesom to knogler i underarmen. Og så går han så i gang med den anden knogle. Og der lyder sådan ligesom et pistolskud ned igennem den slugt, "Bang!"

Nej, nej, nej, nej.

Og så har han ligesom et blødt punkt. Lidt ligesom, hvis man skal skære et kyllingelår fra under- og overlår. Så skal man forestille sig, at han ligesom har knækket den der knogle, og nu kan kniven komme i arbejde,

Og hvordan går det så? Altså, nu ved han, hvor han skal skære.

Ja, ja, og det går derudaf. Han refererer jo til, at sidste gang han har skåret i noget, var et fåreøje i sjette klasse, som gjorde, at han hadede biologi. Og det var faktisk det, der lagde grunden til, at han blev ingeniør, fordi han skulle fandme ikke have noget med biologi at gøre. Og nu står han med sin kniv og skærer ind i sig selv. Men han var fascineret samtidig. Der er meget maleriske beskrivelser af, hvordan han kommer ind gennem fedtlaget og den ene muskel og den ene nervebane og sådan noget. På et tidspunkt, fordi den er relativ kortbladet, den her kniv, så kan han ikke komme længere med det. Så må han ligesom tage den tang, der er, og så ligesom tage fat, vride og så knække det af. Ligesom rive muskler, fibre, sener og nerver over. Man kan også godt mærke, hvis man lige mærker på undersiden af ens egen arm, der er sådan en rimelig sensitiv nerve, og den er lige så tyk som en god, tyk spaghetti. Og den ved han, den skal han ligesom have over, før han kan komme fri. Og kroppen sender alle signaler til ham om at nærmest gå i chok, da han rører ved den dér nerve...

Det er ufatteligt, at han ikke besvimer, Peter.

Ja, det er faktisk lidt vildt, at han ikke gør det. Men på en eller anden måde er han så rationel i sin vrede eller i sin iver for det her, at kan han formå at parallelforskyde det. Altså, der er en vej ud, har han fundet ud af den, og den evner han at forfølge på trods af umenneskelig smerte.

"I was free. It was the happiest moment in my life. It's funny to think about. There will never be a more powerful experience for me. It was absolutely the greatest feeling to be given the chance to get out of here."

Det lykkes ham jo så at komme fri, og det beskriver han jo som det lykkeligste øjeblik, han nogensinde har haft i sit liv. Altså, han er helt ekstatiske.

Det er jo nærmest en bibel fortælling. Det er jo sådan en genfødsel.

Ja, ja, ja. Hele denne historie er jo nærmest en bibelsk fortælling.

Ja, man tror, den er skrevet til en Hollywood-film.

Ja, der er jo ingen redaktør, der ville godtage denne her. Ej, så mange dage kan man ikke sidde, og så meget smerte kan man ikke udstå. Men han kommer så fri. Og han er jo ligesom sørget for... Hvorfor forbløder han ikke? Hvis man nu selv gik i gang med at skære i sin underarm, udover at det ville gøre utroligt ondt, og man nok ikke ville komme så langt, så tænker man, at så ville man også forbløde. Men han har jo ligesom lavet det, der hedder en knippelpresse på dansk. Han har ligesom sådan et gummirør fra det her drikkesystem, så har han taget en karabin og ligesom viklet rundt om og sørget for, at blodet oppe ved albuen ikke kommer ud. Så har han lavet en slynge af noget klatretaske, so kan støtte det osv. Så han har jo tænkt hele processen igennem.

Han er ekstremt dygtig, jo.

Ja, ja. Der er ikke noget tilfældigt med det her. Det har han planlagt. Han har planlagt den operation minutløst. Han har bare ikke vidst hvordan... Før han knækker sine knogler, har han ikke kunnet gennemføre den. Der er også teorier om, at hvis han faktisk

havde gjort det tidligt i forløbet, så var han faktisk forblødt. Fordi på det her tidspunkt er blodet så tykflydende, at han faktisk kunne klare det. Så på en eller anden måde er der jo mange ting, der har spillet i hans retning.

Og så er der store udfordringer foran ham stadigvæk, hvilket gør det endnu mere filmisk.

Ja, fuldstændig, ikke? Fordi det er jo ligesom en Indiana Jones-film, hvor man tænker, at nu har han ligesom klaret den her sabel, og nu har han også klaret det her bjerg, der faldt ned over ham og så videre. Så har han jo 15 kilometer tilbage til sin bil. Men det har han ligesom planlagt. Altså. Han har ligesom igen minutøst... De der myg må komme fra noget vand. Jeg skal have noget vand. De er nok nede for enden af en stor klippevæg, han skal rappelle ned af, så det har han ligesom planlagt, "Okay, fint. Jeg skal over der. Jeg skal rappelle ned. Jeg skal ned og have mit vand. Så skal jeg det, og så skal jeg sådan." Og det går jo også fint nok. Han tager et billede af den dér skide hånd, inden han tager væk. Han har jo skrevet "RIP Aron" og sin egen dato. Han har jo skrevet sin egen gravsten. Det tager han et billede af, inden han går væk derfra og kommer over til det her big drop, han skal udover.

Og hvor dybt er der, eller hvor stejlt er der?

Altså, jeg tror, han har sådan et 50-60 meter reb. Der er nok i hvert fald 30 meter ned eller sådan noget.

Fuldstændig dehydreret med én arm.

Ja. Og der er overhængende partier. Det er ikke nemt. Selv med to arme skal man koncentrere sig. Og det at rappelle ned er noget af den farligste klatring, fordi der er mange ting, der kan gå galt, og man er ikke altid lige koncentreret. Så han står jo med disse mange meter under sig og gør klar til at rappelle. Og han får solen i hovedet. For første gang i fem-seks dage står han jo med solen i hovedet. Og så lige pludselig hører han sådan en lyd, som sådan siger "Zzzz." Og det er ligesom rebet, han har, som er hans livslinje. Det er begyndt at løbe ud over klippekanten og forsvinde væk fra ham. Altså det, der ligesom skal gøre, at han overhovedet kan komme væk fra det her, er han utroligt tæt på at miste. Så det er kun lige i allersidste sekund, han når at få trådt på det her

reb og får det sat op, så han rent faktisk kan rappelle ned. Så begynder han at have sådan en stemme i hovedet, der siger, "Tag dig nu sammen, Aron!" Store Aron, der ligesom snakker til lille Aron om, at han skal tage sig sammen for ligesom at komme igennem det her.

De to stemmer igen, der kører inde i hovedet.

Ja, fuldstændigt. Og så kommer han ned til bunden. Og så kaster han sig frådende over det her vand. Han drikker løs. En liter. Og en liter mere. Han drikker løs som en besat. Og det er for vildt, jo. Han synes jo, at det der vand smager himmelsk. Og lige pludselig kan han bare mærke, at den dér mave begynder bare at være racermave. Så af med tøjet og bare kæmpe racerbæ ud over det hele. Og han står derude, og han tænker, "Nu er jeg dehydreret, og jeg kan ikke holde det i mig." Han får fikser det der. Og så ved han, at der stadigvæk er de der 14 kilometer hen til hans bil. Og han ved, at der er ti kilometer hen til den næste gang, han kan få vand, og han har kun en vanddunk på en liter. Og så kommer han i tanke om, at han engang har læst en eller anden beretning om nogle bjergfolk, som kunne løbe et ultramaraton på 60 kilometer med en kopfuld vand i munden som det eneste. Og så bliver det sådan en ting, hvor han tænker, "Fedt nok! Så kan jeg forlænge den der liter ved bare at tage en kopfuld i munden og så bare gå afsted, og så hydrerer det ligesom luften." Og på den måde får han ligesom forlænget det her og stavrer afsted. Og så på et tidspunkt møder han så en familie, en hollandsk familie, og han råber, "Hjælp, hjælp, hjælp!" Og de kommer over til ham. Og han falder om. Og så lige pludselig kan de høre en lyd af en helikopter, som de her venner og familie har fået. Det er redningshelikopteren. Efter disse dage har politiet ligesom fået sat de her lokale rangers i gang med at ligesom i at sætte en eftersøgning i gang. Og de laver sådan en overflyvning af det her område. Det er kæmpe uvejsomt terræn, så det er jo sådan lidt by pure luck. Hvad er chancen? Der er ingen chance i helvede for, at de lige skulle være der. Men på en eller anden måde, så får de jo hentet ham op og får fløjet ham på hospitalet.

Og hvis de ikke havde været der - fordi det er jo sådan, jeg husker historien. Der er jo held i held i held i held.

Fuldstændig. Han har på daværende tidspunkt mistet halvanden til knap to liter blod. Og omkring to liter blodtab går kroppen i chok. Så det er på den yderste linje af den yderste linje af den yderste linje, at han ligesom kommer op i den der helikopter.

Hvad sker der med armen, Peter?

Jamen, han kommer jo på hospitalet. Han bliver opereret gentagne gange. Og han er faktisk ved at miste livet igen under en operation. Og der er nogle rangers, der tager ud, 13 mand og en hydraulisk donkraft, der tager ud og løfter den der satans sten op. Han får den dér hånd. Han kremerer den, og han tager ud til stenen for ligesom at tage afsked med denne her hånd, der på den ene måde jo gjorde, at han blev fanget i et eventyr, der var en del af hans liv, og på den anden måde jo også var en eller anden form for døren ind til det, som han laver i dag.

Og bogen ligger foran os, "Et Umuligt Valg," hvor han sidder på forsiden med en... Hvad er det her? Altså, det er jo en kunstig arm, hvor der for enden er... er det en isøkse?

Ja, det er en isøkse. Jamen altså, kort tid efter, at han ligesom har været igennem det her, så genoptager han jo ligesom sit klatreliv og gennemfører faktisk den her drøm om at bestige de her 59 14.000-feet bjerge.

Gør han det færdigt?

Det gør han færdigt.

Og så bare lige afslutningsvis, Peter. Drømmen om en dreng... Uden at der går alt for meget Hollywood i det - Bliver han far?

Ha ha! Det er jo næsten too much, ikke? Men det gør han.

Det gør han?

Ja, ja, han bliver far. Han bliver far til en dreng. Det er jo så vildt. Det er jo også derfor, det er helt oplagt, at der er lavet en Hollywood-film om det her, fordi det er jo et filmmanuskript. Og det er jo også derfor, at Aron jo kan leve af at være motivational speaker i

USA. Det er jo, fordi han er jo på alle måder den umulige drøm, den umulige skæbne, der har snydt døden i alle dens facetter.

Tusind tak for, at du kom i dag, Peter.

Den Yderste Grænse er produceret af Kontoret Juhl og Brunse for Nationalmuseet og Radio LOUD med Bjørn van Overeem som sikker kaptajn bag lyden. En særlig tak til Alaska Film and Video Production Resource og Arktisk Institut. Find serien på www.vorestid.dk eller dér, hvor du normalt finder dine podcasts.